๚ นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส๚

จูฬคนฺถวํสปาฬิ

๑. ปิฏกตฺตยปริเจฺฉโท

นมเสฺสตฺวาน สมฺพุทฺธํ, อคฺควํสวรํวรํ;
นตฺวาน ธมฺมํ พุทฺธชํ, สงฺฆญฺจาปินิรงฺคณํ๚

คนฺถวํสมฺปิ นิสฺสาย, คนฺถวํสํ ปกถิสฺสํ;
ติเปฏกสมาหารํ, สาธุนํ ชงฺฆทาสกํ๚

วิมติโนทนมารมฺภํ, ตํ เม สุณาถ สาธโว;
สพฺพมฺปิ พุทฺธวจนํ, วิมุตฺติ จ สเหตุกํ๚

โหติ เอกวิธํเยว, ติวิธํ ปิฏเกน จ;
ตญฺจ สพฺพมฺปิ เกวลํ, ปญฺจวิธํ นิกายโต๚

องฺคโต จ นววิธํ, ธมฺมกฺขนฺธคณนโต;
จตุราสีติ สหสฺส, ธมฺมกฺขนฺธปเภทนนฺติ๚

กถํ ปิฏกโต ปิฏกญฺหิ ติวิธํ โหติ?

วินยปิฏกํ, อภิธมฺมปิฏกํ สุตฺตนฺตปิฏกนฺติ๚ ตตฺถ กตมํ วินย ปิฏกํ? ปาราชิกกณฺฑํ, ปาจิตฺติยกณฺฑํ, มหาวคฺคกณฺฑํ, จุลฺลวคฺคกณฺฑํ, ปริวารกณฺฑนฺติ๚ อิมานิ กณฺฑานิ วินยปิฏกํ นาม๚

กตมํ อภิธมฺมปิฏกํ? ธมฺมสงฺคณี-ปกรณํ, วิภงฺค-ปกรณํ, ธาตุกถา-ปกรณํ, ปุคฺคลปญฺญตฺติ-ปกรณํ, กถาวตฺถุ-ปกรณํ, ยมก-ปกรณํ, ปฏฺฐาน-ปกรณนฺติ๚ อิมานิ สตฺต ปกรณานิ อภิธมฺมปิฏกํ นาม๚ กตมํ สุตฺตนฺตปิฏกํ? สีลกฺขนฺธวคฺคาทิกํ, อวเสสํ พุทฺธวจนํ สุตฺตนฺตปิฏกํ นาม๚

กถํ นิกายโต? นิกายา ปญฺจ วิธา โหนฺติ๚ ทีฆนิกาโย, มชฺฌิมนิกาโย, สํยุตฺตนิกาโย, องฺคุตฺตรนิกาโย, ขุทฺทกนิกาโยติ๚

ตตฺถ กตโม ทีฆ-นิกาโย? สีลกฺขนฺธวโคฺค, มหาวโคฺค, ปาถิกวโคฺคติ, อิเม ตโย วคฺคา ทีฆนิกาโย นาม๚ อิเมสุ ตีสุ วเคฺคสุ, จตุตํส วคฺคานิ จ โหนฺติ๚ [จตุตํเสว สุตฺตนฺตา, สีลกฺขนฺธวคฺคาทิกา, ยสฺส ภวนฺติ โส เยว ทีฆนิกาย นาม โหติ๚]

กตโม มชฺฌิมนิกาโย? มูลปณฺณาโส, มชฺฌิมปณฺณาโส, อุปริปณฺณาโสติ, อิเม ตโย ปณฺณาสา มชฺฌิมนิกาโย นาม๚ อิเมสุ ตีสุ ปณฺณาเสสุ เทฺวปญฺญาสาธิก-สุตฺต-สตานิ โหนฺติ [ทิยฑฺฒสตสุตฺตนฺตา, ทฺวิ สุตฺตํ ยสฺส สนฺติโส, มชฺฌิมนิกาโย นาโม มูลปณฺณาสมาทิ โหติ๚]

กตโม สํยุตฺตนิกาโย? สคาถาวโคฺค, นิทานวโคฺค, ขนฺธกวโคฺค, สฬายตนวโคฺค, มหาวโคฺคติ, อิเม ปญฺจ วคฺคา สํยุตฺตนิกาโย นามฯ อิเมสุ ปญฺจสุ วเคฺคสุ ทฺวาสฏฺฐิสุตฺตสตฺตสตาธิกสตฺต-สุตฺตสหสฺสานิ โหนฺติฯ [ทฺวาสฏฺฐิ-สตฺต-สตานิ, สตฺตสหสฺสกานิ จฯ] สุตฺตานิ ยสฺส โหนฺติ โส, สคาถาทิกวคฺคโก, สํยุตฺตนิกาโย นาโม เวทิตโพฺพ จ วิญฺญูนาติฯ

กตโม องฺคุตฺตรนิกาโย? เอกกฺกนิปาโต, ทุกฺกนิปาโต, ติกฺกนิปาโต, จตุกฺกนิปาโต, ปญฺจกนิปาโต, ฉกฺกนิปาโต, สตฺตกนิปาโต, อฏฺฐกนิปาโต, นวกนิปาโต, ทสกนิปาโต, เอกาทสนิปาโตติ, อิเม เอกาทส นิปาตา องฺคุตฺตรนิกาโย นามฯ อิเมสุ เอกาทส นิปาเตสุ สตฺต-ปญฺญาส-ปญฺจ-สตาธิกนว-สุตฺต-สหสฺสานิ โหนฺติฯ [นวสุตฺตสหสฺสานิ, ปญฺจสตมตฺตานิ จ, สตฺตปญฺญาสาธิกานิ, สุตฺตานิ ยสฺส โหนฺติ โส, องฺคุตฺตรนิกาโยติ, เอกกฺกนิปาตกาทิโกติฯ]

กตโม ขุทฺทกนิกาโย? ขุทฺทกปาโฐ, ธมฺมปทํ, อุทานํ, อิติวุตฺตกํ, สุตฺตนิปาโต, วิมานวตฺถุ, เปตวตฺถุ, เถรกถา, เถรีกถา, ชาตกํ, มหานิเทฺทโส, ปฏิสมฺภิทามโคฺค, อปทานํ, พุทฺธวํโส, จริยาปิฏกํ, วินยปิฏกํ, อภิธมฺมปิฏกนฺติฯ อิเมสุ สตฺตรสสุ คเนฺถสุ อเนกานิ สุตฺต-สหสฺสานิ โหนฺติฯ [อเนกานิ สุตฺต-สหสฺสานิ, นิทฺทิฏฺฐานิ มเหสินา, นิกาเย ปญฺจเม อิเม, ขุทฺทเก อิติ วิสฺเตติฯ]

กถํ องฺคโต องฺคหิ นว วิธํ โหติ? สุตฺตํ, เคยฺยํ, เวยฺยากรณํ, คาถา, อุทานํ, อิติวุตฺตกํ, ชาตกํ, อพฺภุตธมฺมํ, เวทลฺลนฺติ, นวปฺปเภทํ โหติฯ ตตฺถ อุภโต วิภงฺคนิเทฺทสขนฺธกปริวารา, สุตฺตนิปาเต, มงฺคลสุตฺต, รตนสุตฺต, ตุวฏฺฏกสุตฺตานิฯ อญฺญมฺปิ สุตฺตนามกํ ตถาคตวจนํ, สุตฺตนฺติ เวทิตพฺพํฯ สพฺพํ สคาถกํ เคยฺยนฺติ เวทิตพฺพํฯ วิเสสนสํยุตฺตเก สกโลปิ สคาถกวโคฺค, สกลํ อภิธมฺมปิฏกํ นิคาถกญฺจ สุตฺตยญฺจ อญฺญมฺปิ อฏฺฐหิ อเงฺคหิ อสงฺคหิตํ พุทฺธวจนํ ตํ เวยฺยากรณนฺติ เวทิตพฺพํฯ ธมฺมปทํ, เถรกถา, เถรีกถา, สุตฺตนิปาเต, โน สุตฺตนามิกา สุทฺธิกคาถา, คาถาติ เวทิตพฺพาฯ โสมนสฺส ญาณมยิกคาถา ปฏิก-สํยุตฺตา เทฺว อสีติสุตฺตนฺตา อุทานนฺติ เวทิตพฺพาฯ วุตฺตเญฺหตํ ภควตาติอาทินยปฺปวตฺตา ทสุตฺตรสตสุตฺตนฺตา, อิติวุตฺตกนฺติ เวทิตพฺพาฯ อปณฺณกชาตกาทีนิ ปญฺญาสาทิกานิฯ ปญฺจชาตกสตานิ, ชาตกนฺติ เวทิตพฺพํฯ จตฺตาโร เม ภิกฺขเว อจฺฉริยา อภูตธมฺมา, อานเนฺทติอาทินยปฺปวตฺตา สเพฺพปิ อจฺฉริย อภูตธมฺมปฏิสํยุตฺตา สุตฺตนฺตา อภูตธมฺมนฺติ เวทิตพฺพาฯ จุลฺลเวทลฺล, มหาเวทลฺล, สมฺมาทิฏฺฐิ, สกฺกปญฺห, สงฺขารภาชนิย, มหาปุณฺณมสุตฺตนฺตาทโย สเพฺพปิ เวทญฺจ ตุฏฺฐิญฺจ ลทฺธา [ปุจฺฉ] ลทฺธา ปุจฺฉิตสุตฺตนฺตา, เวทลฺลนฺติ เวทิตพฺพาฯ กตมานิ จตุราสีติ ธมฺมกฺขนฺธสหสฺสานิ ทุชานานิ, จตุราสีติ ธมฺมกฺขนฺธสหสฺสานิ สเจ วิตฺถาเรน กถิสฺสํ อติปปโญฺจ ภวิสฺสติฯ ตสฺมา นย วเสน กถิสฺสามิฯ เอกํ วตฺถุ, เอโก ธมฺมกฺขโนฺธ, เอกํ นิทานํ เอโก ธมฺมกฺขโนฺธ, เอกํ ปญฺหา ปุจฺฉนฺตํ เอโก ธมฺมกฺขโนฺธ, เอกํ ปญฺหา วิสชฺชนํ เอโก ธมฺมกฺขโนฺธ, จตุราสีติ ธมฺมกฺขนฺธสหสฺสานิ เกน ภาสิตานิ, กตฺถ ภาสิตานิ, กทา ภาสิตานิ, กมารพฺภ ภาสิตานิ, กิมตฺถํ ภาสิตานิ, เกน ธาริตานิ, เกนาภตานิ, กิมตฺถํ ปริยาปุณิตพฺพานิฯ ตตฺรายํ วิสชฺชนา, เกน ภาสิตานีติ? พุทฺธานุ พุเทฺธหิ ภาสิตานิฯ กตฺถ ภาสิตานีติ? เทเวสุ จ มานุเสฺสสุ จ, ภาสิตานิฯ กทา ภาสิตานีติ? ภควโต ธรมานกาเล เจว ปจฺฉิมกาเล จ ภาสิตานิฯ กตมารพฺภ ภาสิตานีติ? ปญฺจวคฺคิยาทิเก เวเนยฺย พนฺธเว อารพฺภ ภาสิตานีติฯ กิมตฺถํ ภาสิตานีติ? ติวชฺชญฺจ อวชฺชญฺจ ญตฺวา วชฺชํ ปหาย อวเชฺช ปฏิปตฺติตฺวา นิพฺพานปริยเนฺตฯ ทิฏฺฐ-ธมฺมิกสมฺปรายิกเตฺถ สมฺปาปุณิตุํฯ

เกน ธาริตานีติ? อนุพุเทฺธหิ เจว สิสฺสานุสิเสฺสหิ จ ธาริตานิฯ เกนา ภตานีติ? อาจริย ปรํปเรหิ อาภตานิฯ กิมตฺถํ ปริยาปุณิตพฺพานีติ? วชฺชญฺจ อวชฺชญฺจ ญตฺวา วชฺชํ ปหาย อวเชฺช ปฏิปตฺติตฺวา นิพฺพานปริยเนฺต ทิฏฺฐธมฺมิกสมฺปรายิกเตฺถ, สํปาปุณิตุํ, ยเทวํ ตาย นิพฺพานปริยเนฺต ทิฏฺฐธมฺมิกสมฺปรายิกเตฺถ สาธิกานิ โหนฺติฯ เตว ตตฺถ เกหิ อปฺปมเตฺตน ปริยาปุณิตพฺพานิ ธาเรตพฺพานิ ธาเรตพฺพานิ วาเจตพฺพานิ สชฺฌายํ กาตพฺพานีติ [อิติ จุลฺลคนฺถวํเส ปิฎกตฺตย ทีปโก นาม ปฐโม ปริเจฺฉโทฯ]

๒. คนฺถการกาจริย-ปริเจฺฉโท

อาจริโย ปน อตฺถิฯ โปราณาจริยา อตฺถิ, อฏฺฐกถาจริยา อตฺถิ, คนฺถการกาจริยา อตฺถิ, ติวิธนามิกาจริยาฯ กตเม โปราณาจริยา? ปฐมสงฺคายนายํ ปญฺจสตา ขีณาสวา ปญฺจนฺนํ นิกายานํ นามญฺจ อตฺถญฺจ อธิปฺปายญฺจ ยทญฺจ พฺยญฺชน โสธนญฺจ อวเสสํ กิจฺจํ กรึสุฯ ทุติยสงฺคายนายํ สตฺตสตา ขีณาสวา เตสํเยว สทฺทตฺถาทิกํ กิจฺจํ ปุน กรึสุฯ ตติยสงฺคายนายํ สหสฺสมตฺตา ขีณาสวา เตสํเยว สทฺทตฺถาทิกํ กิจฺจํ ปุน กรึสุฯ อิเจฺจวํ เทฺวสตาธิกา เทฺวสหสฺสขีณาสวา มหากจฺจายนํ ฐเปตฺวา อวเสสา โปราณาจริยา นามฯ เย โปราณาจริยา เตเยว อฏฺฐกถาจริยา นามฯ กตเม คนฺถการกาจริยา? มหาอฏฺฐกถิกาเปภทอเนกาจริยา คนฺถการกาจริยา นามฯ กตเม ติวิธ นามาจริยา มหากจฺจายโน ติวิธนามํฯ กตเม คนฺถา มหากจฺจายเนน กตา? กจฺจายนคโนฺถ, มหานิรุตฺติคโนฺถ, จุลฺลนิรุตฺติคโนฺถ, ยมกคโนฺถ, เนตฺติคโนฺถ, เปฏโกปเทสคโนฺถติ, อิเม ฉ คนฺถา มหากจฺจายเนน กตาฯ กตเม อเนกาจริเยน กตา คนฺถา? มหาปจฺจริกาจริโย มหาปจฺจริยํ นาม คนฺถํ อกาสิฯ มหากุรุนฺทิกาจริโย กุรุนฺทิ นาม คนฺถํ อกาสิฯ อญฺญตโร อาจริโย มหาปจฺจริย คนฺถสฺส อฏฺฐกถํ อกาสิฯ อญฺญตโร อาจริโย กุรุนฺทิคนฺถสฺส อฏฺฐกถํ อกาสิ, มหาพุทฺธโฆสา นามจริโย วิสุทฺธิมโคฺค ทีฆนิกายสฺส สุมงฺคลวิลาสนิ นาม อฏฺฐกถา, มชฺฌิมนิกายสฺส ปปญฺจสูทนี นาม อฏฺฐกถา, สํยุตฺตนิกายสฺส สารตฺถปฺปกาสินี นาม อฏฺฐกถา, องฺคุตฺตรนิกายสฺส มโนรถปูรณี นาม อฏฺฐกถา, ปญฺจวินย คนฺถานํ สมนฺตปาสาทิกา นาม อฏฺฐกถา, สตฺตนฺนํ อภิธมฺมคนฺถานํ ปรมตฺถกถา นาม อฏฺฐกถา, ปาติโมกฺข สํขาตาย มาติกาย กงฺขาวิตรณีติ วิสุทฺธิ นาม อฏฺฐกถา, ธมฺมปทสฺส อฏฺฐกถา, ชาตกสฺส อฏฺฐกถา, ขุทฺทกปาฐสฺส อฏฺฐกถา, สุตฺตนิปาตสฺส อฏฺฐกถา, อปทานสฺส อฏฺฐกถาติ, อิเม เตรส คเนฺถ อกาสิฯ พุทฺธทโตฺตนามาจริโย วินย วินิจฺฉโย, อุตฺตรวินิจฺฉโย, อภิธมฺมาวตาโร, พุทฺธวํสสฺส มธุรตฺถวิลาสินี นาม อฏฺฐกถาติ, อิเม จตฺตาโร คเนฺถ อกาสิฯ อานโนฺทนามาจริยา สตฺตาภิธมฺมคนฺถฏฺฐกถาย มูฏีกํ นาม ฏีกํ อกาสิฯ ธมฺมปาลาจริโย เนตฺติปฺปกรณฏฺฐกถา, อิติวุตฺตกฏฺฐกถา, อุทานฏฺฐกถา, จริยาปิฏกฏฺฐกถา, เถรกถฏฺฐกถา, เถรีกถฏฺฐกถา, วิมานวตฺถุสฺส วิมลวิลาสินิ นาม อฏฺฐกถา, เปตวตฺถุสฺส วิมลวิลาสินิ นาม อฏฺฐกถา, วิสุทฺธิมคฺคสฺส ปรมตฺถมญฺชูสา นาม ฏีกา, ทีฆนิกายสฺส อฏฺฐกถาทีนํ จตุนฺนํ อฏฺฐกถานํ ลีนตฺถปฺปกาสนิ นาม ฏีกา, ชาตกฏฺฐกถาย ลีนตฺถปฺปกาสนิ นาม ฏีกา, เนตฺติปกรณฏฺฐกถาย ฏีกา, พุทฺธวํสฏฺฐกถาย ปรมตฺถทีปนี นาม ฏีกา, อภิธมฺมฏฺฐกถายฏีกา ลีนตฺถวณฺณนา นาม อนุฏีกาติ อิเม จุทฺทส มเตฺต คเนฺถ อกาสิฯ

เทฺว ปุพฺพาจริยานามา จริยานิรุตฺติ มญฺชูสํ นาม จุลฺลนิรุตฺติ ฏีกญฺจ มหานิรุตฺติสเงฺขปญฺจ อกํสุฯ มหาวชิรพุทฺธินามาจริโย วินยคณฺฐินาม ปกรณํ อกาสิฯ ทีปงฺกรสงฺขาโต วิมลพุทฺธิ นามาจริโย มุขมตฺตทีปนี นามกํ นฺยาสปฺปกรณํ อกาสิฯ จุลฺลวชิรพุทฺธิ นามาจริโย อตฺถพฺยาขฺยานํ นาม ปกรณํ อกาสิฯ

ทีปงฺกโร นามาจริโย รูปสิทฺธิ ปกรณํ, รูปสิทฺธิ ฏีกํ, สมฺปปญฺจ สุตฺตเณฺจติ ติวิธํ ปกรณํ อกาสิฯ อานนฺทาจริยสฺส เชฏฺฐสิโสฺส ธมฺมปาโล นามาจริโย สจฺจสเงฺขปํ นาม ปกรณํ อกาสิฯ กสฺสโป นามาจริโย โมหวิเจฺฉทนี, วิมติเจฺฉทนี, ทสพุทฺธวํโส, อนาคตวํโสติ, จตุวิธํ ปกรณํ อกาสิฯ

มหานาโม นามาจริโย, สทฺธมฺมปกาสนี นาม ปฏิสมฺภิทามคฺคสฺส อฏฺฐกถํ อกาสิฯ ทีปวํโส, ถูปวํโส, โพธิวํโส, จูลวํโส, มหาวํโส, ปฏิสมฺภิทามคฺคฏฺฐกถา คณฺฐิ เจติ อิเม ฉ คนฺถา

มหานามาจริ วิสุํ วิสุํ กตาฯ

นโว มหานาโม นามาจริโย นวํ มหาวํส นาม ปกรณํ อกาสิฯ อุปเสโน นามาจริโย สทฺธมฺมปโชฺชติกํ นาม มหานิเทฺทสสฺส อฏฺฐกถํ อกาสิฯ โมคฺคลาโน นามาจริโย โมคฺคลานพฺยากรณํ นาม ปกรณํ อกาสิฯ สงฺฆรกฺขิโต นามาจริโย, สุโพธาลงฺการํ นาม ปกรณํ อกาสิฯ วุโตฺตทยกาโร นามาจริโย วุโตฺตทยํ นาม ปกรณํ อกาสิฯ ธมฺมสิริ นามาจริโย ขุทฺทกสิกฺขํ นาม ปกรณํ อกาสิฯ ปุราณขุทฺทสิกฺขาย ฎีกา, มูลสิกฺขา เจติ, อิเม เทฺว คนฺถา เทฺวหาจริเยหิ วิสุํ วิสุํ กตาฯ

อนุรุโทฺธ นามาจริโย ปรมตฺถวินิจฺฉยํ, นามรูปปริเจฺฉทํ, อภิธมฺมตฺถสงฺคหํ เจติ ติวิธํ ปกรณํ อกาสิฯ เขโม นามาจริโย เขมํ นาม ปกรณํ อกาสิฯ สาริปุโตฺต นามาจริโย วินยฎฺฐกถาย สารตฺถทีปนึ นาม ฎีกํ; วินยสงฺคหปกรณํ, วินยสงฺคหสฺสฎีกํ; องฺคุตฺตรฎฺฐกถาย สารตฺถมญฺชูสํ นาม นวํ ฎีกํ; ปญฺจิกา ฎีกเญฺจติ, อิเม ปญฺจ คเนฺถ อกาสิฯ พุทฺธนาโค นามาจริโย วินยตฺถมญฺชูสํ นาม กงฺขาวิตรณียา ฎีกํ อกาสิฯ นโว โมคฺคลาโน นามาจริโย อภิธานปฺปทีปิกํ นาม ปกรณํ อกาสิฯ วาจิสฺสโร นามาจริโย มหาสามิ นาม สุโพธาลงฺการสฺส ฎีกา, วุโตฺตทย วิวรณํ, สุมงฺคลปฺปสาทนิ นาม ขุทฺทสิกฺขาย ฎีกา; สมฺพนฺธจินฺตา, สมฺพนฺธจินฺตาย ฎีกา; พาลาวตาโร, โมคฺคลานพฺยากรณสฺส ปญฺจิกาย ฎีกา; โยควินิจฺฉโย, วินยวินิจฺฉยสฺส ฎีกา, อุตฺตรวินิจฺฉยสฺส ฎีกา, นามรูป-ปริเจฺฉทสฺส วิภาโค, สทฺทตฺถสฺส ปทรูปวิภาวนํ; เขมสฺส ปกรณสฺส ฎีกา, สีมาลงฺกาโร, มูลสิกฺขาย ฎีกา, รูปวิภาโค, ปจฺจยสงฺคโห, สจฺจสเงฺขปสฺส ฎีกา เจติ, อิเม อฏฺฐารส คเนฺถ อกาสิฯ

สุมงฺคโล นามาจริโย อภิธมฺมาวตารสฺสฎีกํ, อภิธมฺมตฺถสงฺคหสฺสฎีกญฺจ ทุวิธํ ปกรณํ อกาสิฯ พุทฺธปิโย นามาจริโย สารตฺถสงฺคหํ นาม ปกรณํ อกาสิฯ ธมฺมกิตฺติ นามาจริโย ทนฺตธาตุ ปกรณํ อกาสิฯ เมธงฺกโร นามาจริโย ชินจริตํ นาม ปกรณํ อกาสิฯ พุทฺธรกฺขิโต นามาจริโย ชินลงฺการํ, ชินลงฺการสฺส ฎีกญฺจาติ ทุวิธํ ปกรณํ อกาสิฯ อุปติโสฺส นามาจริโย อนาคตวํสสฺส อฏฺฐกถํ อกาสิฯ

กงฺขาวิตรณียา ลีนตฺถปฺปกาสินิ, นิสเนฺทโห, ธมฺมานุสารณี, เญยฺยาสนฺตติ, เญยฺยาสนฺตติยา ฎีกา, สุมตาทาวตาโร, โลกปญฺญตฺติ ปกรณํ, ตถาคตุปฺปตฺติ ปกรณํ, นลาฎธาตุ วณฺณนา, สีหฬวตฺถุ, ธมฺมทีปโก, ปฎิปตฺติสงฺคโห, วิสุทฺธิมคฺคคณฺฐิ, อภิธมฺมคณฺฐิ, เนตฺติปกรณคณฺฐิ, วิสุทฺธิมคฺคจุลฺลนวฎีกา, โสตพฺพมาลินี, ปสาทชนนี, โอกาสโลโก, สุโพธาลงฺการสฺส นว ฎีกา เจติ, อิเม วีสติ คนฺถา วีสตาจริเยหิ วิสุํ วิสุํ กตาฯ

สทฺธมฺมสิริ นามาจริโย สทฺทตฺถเภทจินฺตา นาม ปกรณํ อกาสิฯ เทโว นามาจริโย สุมนกูฎวณฺณนํ นาม ปกรณํ อกาสิฯ จุลฺลพุทฺธโฆโส นามาจริโย โสตตฺถกินิทานํ นาม ปกรณํ อกาสิฯ รฎฺฐปาโล นามาจริโย มธุรสงฺคาหณีกิตฺติ นาม ปกรณํ อกาสิฯ สุภูตจโนฺท นามาจริโย ลิงฺคตฺถวิวรณ-ปกรณํ อกาสิฯ อคฺควํโส นามาจริโย สทฺทนีติ ปกรณํ นาม อกาสิฯ วชิรพุทฺธิ นามาจริโย มหาฎีกํ นาม นฺยาสปกรณฎีกํ อกาสิฯ คุณสาคโร นามาจริโย มุขมตฺตสารํ, มุขมตฺตสารสฺส ฎีกญฺจ ทุวิธํ ปกรณํ อกาสิฯ อภโย นามาจริโย สทฺทตฺถเภทจินฺตาย มหาฎีกํ อกาสิฯ ญาณสาคโร นามาจริโย ลิงฺคตฺถวิวรณปฺปกาสนํ นาม ปกรณํ อกาสิฯ อญฺญตโร อาจริโย คูฬตฺถฎีกํ, พาลปฺปโพธนญฺจ ทุวิธํ ปกรณํ อกาสิฯ อญฺญตโร อาจริโย สทฺทตฺถ-เภทจินฺตาย มชฺฌิมฎีกํ อกาสิฯ อุตฺตโม นามาจริโย พาลาวตารฎีกํ, ลิงฺคตฺถวิวรณฎีกญฺจ ทุวิธํ ปกรณํ อกาสิฯ อญฺญตโร อาจริโย สทฺทตฺถเภทจินฺตาย นว-ฎีกํ อกาสิฯ เอโก อมโจฺจ อภิธานปฺ

ปทีปิกายฏีกํ, คณฺฐิปกรณสฺส ทณฺฑีปฺปกรณสฺส มาคธภูตํ ฏีกํ, โกลทฺธชนสฺส สกฏภาสาย กตฏีกญฺจ ติวิธํ ปกรณํ อกาสิฯ ธมฺมเสนาปติ นามาจริโย การิกํ, เอติมาสปิทีปนึ, มโนหารญฺจ ติวิธํ ปกรณํ อกาสิฯ อญฺญตโร อาจริโย การิกาย ฏีกํ อกาสิฯ อญฺญตโร อาจริโย เอติมาสปิทีปิกาย ฏีกํ อกาสิฯ

อญฺญตโร อาจริโย สทฺทพินฺทุ นาม ปกรณํ อกาสิฯ สทฺธมฺมคุรุ นามาจริโย สทฺทวุตฺติปฺปกาสกํ นาม ปกรณํ อกาสิฯ สาริปุตฺโต นามาจริโย สทฺทวุตฺติปฺปกาสกสฺส ฏีกํ อกาสิฯ อญฺญตโร อาจริโย กจฺจายนสารํ นาม ปกรณํ กจฺจายนสารสฺส ฏีกญฺจ ทุวิธํ ปกรณํ อกาสิฯ นโว เมธงฺกโร นามาจริโย โลกทีปกสารํ นาม ปกรณํ อกาสิฯ อคฺคปณฺฑิโต นามาจริโย โลกุปฺปตฺติ นาม ปกรณํ อกาสิฯ จีวโร นามาจริโย ชงฺฆทาสกสฺส ฏีกํ อกาสิฯ มาติกตฺถทีปนี, อภิธมฺมตฺถสงฺคหวณฺณนา, สีมาลงฺการสฺสฏีกา, วินยสมุฏฺฐานทีปนี ฏีกา, คณฺฐิ สาโร, ปฏฺฐานคณนา นโย, สุตฺตนิเทฺทโส, ปาติโมโกฺข, เจติ, อิเม อฏฺฐ คเนฺถ สทฺธมฺมโชติปาลาจริโย อกาสิฯ วิมลพุทฺธิ นามาจริโย อภิธมฺม-ปนฺนรสฏฺฐานํ นาม ปกรณํ อกาสิฯ นโว วิมลพุทฺธิ นามาจริโย สทฺทสารตฺถชาลินี, สทฺทสารตฺถชาลินิยา ฏีกา, วุโตฺตทย ฏีกา, ปรมตฺถมญฺชูสา นาม อภิธมฺมสงฺคหฏีกาย อนุฏีกา ทสคณฺฐิวณฺณนา, มาคธภูตาวิทคฺคมุขมณฺฑนฏีกา เจติ อิเม ฉ คเนฺถ อกาสิฯ อญฺญตโร อาจริโย ปญฺจปกรณฏีกาย นวานุฏีกํ อกาสิฯ อริยวํโส นามาจริโย อภิธมฺมสงฺคห-ฏีกาย [ปรมตฺถ] มณิสารมญฺชูสํ นาม นวานุฏีกํ อกาสิฯ อภิธมฺมตฺถสงฺคหสฺส ฏีกา, เปฏโกปเทสสฺส ฏีกา, จตุภาณวารสฺส อฏฺฐกถา, มหาสารปกาสนี, มหาทีปนี, สารตฺถทีปนี คติ ปกรณํ, หตฺถสาโร, ภุมฺมสงฺคโห, ภุมฺมนิเทฺทโส, ทสวตฺถุกายวิรติฏีกา, โชตนา นิรุตฺติ, วิภตฺติกถา, กจฺจายนวิวรณา, สทฺธมฺมมาลินี, ปญฺจคติ วณฺณนา, พาลจิตฺตปโพธนํ, ธมฺมจกฺกสุตฺตสฺส นวฏฺฐกถา, ทนฺตธาตุ ปกรณสฺส ฏีกา เจติ, อิเม วีสติ คนฺถา นานาจริเยหิ กตา, อญฺญานิ ปน ปกรณานิ อตฺถิฯ

กตมานิ สทฺธโมฺม ปายโน, พาลปฺปโพธนปกรณสฺส ฏีกา จ, ชินาลงฺการปกรณสฺส นวฏีกา จ, ลิงฺคตฺถวิวรณํ, ลิงฺควินิจฺฉโย; ปาติโมกฺขวิวรณํ, ปรมตฺถกถาวิวรณํ, สมนฺตปาสาทิกาวิวรณํ, จตุภาณวารฏฺฐกถา วิวรณํ, อภิธมฺมตฺถสงฺคหวิวรณํ, สจฺจสเงฺขปวิวรณํ, สทฺทตฺถเภทจินฺตาวิวรณํ, สทฺทวุตฺติวิวรณํ, กจฺจายนสารวิวรณํ, อภิธมฺมตฺถสงฺคหสฺส ฏีกา วิวรณํ, มหาเวสฺสนฺตราชาตกสฺส วิวรณํ, สกฺกาภิมตํ, มหาเวสฺสนฺตรชาตกสฺส นวฏฺฐกถา, ปฐม สํโพธิ, โลกเนตฺติ จ, พุทฺธโฆสาจริยนิทานํ มิลินฺทปญฺหา วณฺณนา, จตุรา รกฺขา, จตุรกฺขาย อฏฺฐกถา, สทฺทวุตฺติปกรณสฺส นวฏีกา, อิเจฺจวํ ปญฺจวีสติ ปมาณานิ ปกรณานิ ลโงฺก ทีปาทีสุฏฺฐาเนสุ ปณฺฑิเตหิ กตานิ อเหสุํ, สมฺพุเทฺธคาถา จ, นรเทว นาม คาถา จ, ทาตเว จีรตฺติคาถา จ, วีสติ โอวาทคาถา จ, ทานสตฺตริ, สีลสตฺตริ, สปฺปาทานวณฺณนา, อนนฺตพุทฺธวนฺทนคาถา จ, อฏฺฐวีสติ พุทฺธวนฺทนคาถา จ, อตีตานาคตปจฺจุปฺปนฺนวนฺทนคาถา จ, อสีติมหาสาวกวนฺทนคาถา จ, นวหารคุณวณฺณนา จาติ, อิเม พุทฺธปณาม-คาถาทิกา คาถา โย ปณฺฑิเตหิ ลงฺกาทีปาทิสุฏฺฐาเนสุ กตา อเหสุํ [อิติ จุลฺลคนฺถวํเส คนฺถการกาจริย ทีปโก นาม ทุติโย ปริเจฺฉโท]

๓. อาจริยานํ สญฺชาตฏฺฐานปริเจฺฉโท

อาจริเยสุ จ อตฺถิ ชมฺพุทีปิกาจริยา อตฺถิ, ลงฺกาทีปิกาจริยาฯ กตเม ชมฺพุทีปิกาจริยา? กตเม ลงฺกาทีปิกาจริยา? มหากจฺจายโน ชมฺพุทีปิกาจริโย โส หิ อวนฺติรฏฺฐ อุเชฺชนี นคเร จนฺทปโชฺชตสฺส นาม รโญฺญ ปุโรหิโต หุตฺวา กามานํ อาทีนวํ ทิสฺวา, ฆราวาสํ ปหาย สตฺถุ สาสเน ปพฺพชฺชิตฺวา เหฏฺฐา วุตฺตปฺปกาเร คเนฺถ อกาสิฯ มหาอฏฺฐกถาจริโย ชมฺพุทีปิโก, มหาปจฺจริกาจริโย, มหากุรุนฺทิกาจริโย, อญฺญตโร อาจริยา เทฺวติ อิเม จ ภูวาจริยาฯ ลงฺกาทีปิกาจริยา นาม เต กิร พุทฺธโฆสาจริยสฺส ปูเร ภูตาจริเย กาเล อเหสุํฯ มหาพุทฺธโฆสาจริโย ชมฺพุทีปิโกฯ โส กิร มคธรเฏฺฐ โฆสกคาเม รโญฺญ ปุโรหิตสฺส เกสิ นาม พฺราหฺมณสฺส ปุโตฺต, สตฺถุสาสเน ปพฺพชฺชิตฺวา ลงฺกาทีปํ คโต เหฏฺฐา วุตฺตปฺปกาเร คเนฺถ อกาสิฯ

พุทฺธทตฺตาจริโย, อานนฺทาจริโย, ธมฺมปาลาจริโย, เทฺว พฺพพาจริโย, มหาวชิร-พุทฺธาจริโย, จุลฺลวชิร-พุทฺธาจริโย, วิมลพุทฺธสงฺขาโต ทีปงฺกราจริโย, จุลฺลทีปงฺกราจริโย, จุลฺล ธมฺมปาลาจริโย, กสฺสปาจริโยติ อิเม เอกาทสจริยา ชมฺพุทีปิกา เหฏฺฐา วุตฺตปกาเร คเนฺถ อกํสุฯ มหานามาจริโย, อญฺญตราจริยา, จุลฺลมหานามาจริโย, อุปเสนาจริโย, โมคฺคลานาจริโย, สงฺฆรกฺขิตาจริโย, วุโตฺตทยการาจริโย, ธมฺมสิราจริโย, อญฺญตรา ทฺวาจริยา, อนุรุทฺธาจริโย, เขมาจริโย, สาริปุตฺตาจริโย, พุทฺธนาคาจริโย, จุลฺลโมคฺคลานาจริโย, วาจิสฺสวาจริโย, สุมงฺคลาจริโย, พุทฺธปิยาจริโย, ธมฺมกิตฺติ อาจริโย เมธงฺกราจริโย, พุทฺธรกฺขิตาจริโย, อุปติสฺสา จริโย, อญฺญตรา วีสตาจริยา, สทฺธมฺมสิราจริโย, เทวาจริโย, จุลฺลพุทฺธโฆสาจริโย, สาริปุตฺตาจริโย, รฏฺฐปาลาจริโยติ อิเม เทฺว ปญฺญาสาจริยา ลงฺกาทีปิกาจริยา นามฯ สุภูตจนฺทาจริโย, อคฺควํสาจริโย, นโว วชิรพุทฺธาจริโย, คุณสาคราจริโย, อภยาจริโย, ญาณสาคราจริโย, อญฺญตรา ทฺวาจริยา, อุตฺตมาจริโย, อญฺญตโร อาจริโย, อญฺญตโร มหามโจฺจ, ธมฺมเสนาปตาจริโย, อญฺญตรา ตโย อาจริยา, สทฺธมฺมคุรุ อาจริโย, สาริปุตฺตาจริโย, อญฺญตโร เอกา อาจริโย, เมธงฺกราจริโย, อคฺคปณฺฑิตาจริโย, จีวราจริโย, สทฺธมฺมโชติปาลาจริโย, วิมลพุทฺธาจริโยติ อิเม เตวีสติ อาจริยา ชมฺพุทีปิกา เหฏฺฐา วุตฺตปฺปกาเร คเนฺถ ปุกฺกาม สงฺขาเต อริมทฺทน นคเร อกํสุฯ

นโววิมลพุทฺธาจริโย ชมฺพุทีปิโก เหฏฺฐา วุตฺตปฺปกาเร คเนฺถ ปํยนคเร อกาสิฯ อญฺญตราจริโย อริยวํสาจริโยติ อิเม ทฺวาจริยา ชมฺพุทีปิกา เหฏฺฐา วุตฺตปฺปกาเร คเนฺถ อติ [นวิ] ปุเร อกํสุ, อญฺญตรา วีสตาจริยา ชมฺพุทีปิกา เหฏฺฐา วุตฺตปฺปกาเร คเนฺถ กิญฺจิ ปุราทิฆเร อกํสุฯ

[อิติ จุลฺลคนฺถวํเส อาจริยานํ สญฺชาตฏฺฐาน ทีปโก นาม ตติโย ปริเจฺฉโทฯ]

๔. อายายกาจริย-ปริเจฺฉโท

คนฺถา ปน สิยา อายาจเนน อาจริเยหิ กตา, สิยา อนายาจเนน อาจริเยหิ กตาฯ กตเม คนฺถา อายาจเนน, กตเม อนายาจเนน กตา? มหากจฺจายน คโนฺถ, มหาอฏฺฐกถา คโนฺถ, มหาปจฺจริย คโนฺถ, มหากุรุนฺทิ คโนฺถ, มหาปจฺจริยคนฺถสฺส อฏฺฐกถา คโนฺถ, มหากุรุนฺทิ คนฺถสฺส อฏฺฐกถา คโนฺถติฯ อิเมหิ ฉ คเนฺถหิ อตฺตโน มติยา สาสนุคฺคหนตฺถาย สทฺธมฺมฐิติ ยา กตาฯ

ก. พุทฺธโฆสาจริย-คนฺถทีปนา

พุทฺธโฆสาจริย คเนฺถสุ ปน วิสุทฺธิมโคฺค, สงฺฆปาเลน นาม สงฺฆเถเรน อายาจิเตน พุทฺธโฆสาจริเยน กโตฯ ทีฆนิกายสฺส อฏฺฐกถา คโนฺถ ทาฐา นาเมน สงฺฆเถเรน อายาจิเตน พุทฺธโฆสาจริเยน กโตฯ มชฺฌิมนิกายสฺส อฏฺฐกถา คโนฺถ พุทฺธมิตฺตนาเมน เถเรน อายาจิ เตน พุทฺธโฆสาจริเยน กโตฯ สํยุตฺตนิกายสฺส อฏฺฐกถา คโนฺถ โชติปาเลน นาม เถเรน อายา จิเตน พุทฺธโฆสาจริเยน กโตฯ องฺคุตฺตรนิกายสฺส อฏฺฐกถา คโนฺถ ภทฺทนฺตา นาม เถเรน สห อาชีวเกน อุปาสเกน จ อายาจิเตน พุทฺธโฆสาจริเยน กโตฯ สมนฺตปาสาทิกา นาม อฏฺฐกถา คโนฺถ พุทฺธสิริ นาเมน เถเรน อายาจิเตน พุทฺธโฆสาจริเยน กโตฯ สตฺตนฺนํ อภิธมฺม-คนฺถานํ อฏฺฐกถา คโนฺถ จุลฺลพุทฺธโฆเสน ภิกฺขุนา อายาจิเตน พุทฺธโฆสาจริเยน กโตฯ ธมฺมปทสฺ สอฏฺฐกถา คโนฺถ กุมารกสฺสปนาเมน เถเรน อายาจิเตน พุทฺธโฆสาจริเยน กโตฯ ชาตกสฺ สอฏฺฐกถา คโนฺถ อตฺถทสฺสี, พุทฺธมิตฺต, พุทฺธปิยเทว สงฺขาเตหิ ตีหิ เถเรหิ อายาจิเตน พุทฺธโฆสาจริเยน กโตฯ ขุทฺทกปาฐสฺส อฏฺฐกถา คโนฺถ, สุตฺตนิปาตสฺส อฏฺฐกถา คโนฺถ อตฺตโน มติยา พุทฺธโฆสาจริเยน กโตฯ อปทานสฺส อฏฺฐกถา คโนฺถ ปญฺจนิกาย วิญฺญูหิ ปญฺจหิ เถเรหิ อายาจิเตน พุทฺธโฆสาจริเยน กโตฯ

พุทฺธโฆสาจริย-คนฺถทีปนา นิฏฺฐิตาฯ

ข. พุทฺธทตฺตาจริย-คนฺถทีปนา

พุทฺธตฺตาจริย คเนฺถสุ ปน วินย-วินิจฺฉยคโนฺถ อตฺตโน สิเสฺสน พุทฺธสีเหน นาม เถเรน อายาจิเตน พุทฺธตฺตาจริยา กโตฯ อุตฺตร-วินิจฺฉยคโนฺถ สงฺฆปาเลน นาเมน เถเรน อายาจิ เตน พุทฺธทตฺตาจริเยน กโตฯ อภิธมฺมาวตาโร นาม คโนฺถ อตฺตโน สิเสฺสน สุมติ เถเรน อา ยาจิเตน พุทฺธทตฺตาจริเยน กโตฯ พุทฺธวํสสฺส อฏฺฐกถา คโนฺถ เตเนว พุทฺธสีหนาม เถเรน อายาจิเตน พุทฺธทตฺตาจริเยน กโตฯ

พุทฺธทตฺตาจริย-คนฺถทีปนา นิฏฺฐิตาฯ

อภิธมฺมกถาย มูลฏีกา นาม ฏีกา คโนฺถ พุทฺธมิตฺตา นาม เถเรน อายาจิเตน อานนฺทา จริเยน กโตฯ

ค. ธมฺมปาลาจริเยน-คนฺถทีปนา

เนตฺติปกรณสฺส อฏฺฐกถา คโนฺถ ธมฺมรกฺขิต นาม เถเรน อายาจิเตน ธมฺมปาลาจริเยน กโตฯ อิติวุตฺตกอฏฺฐกถา คโนฺถ, อุทานอฏฺฐกถา คโนฺถ, จริยาปิฏกอฏฺฐกถา คโนฺถ, เถรกถา

อฏฺฐกถา คโนฺถ, เถริกถาอฏฺฐกถา คโนฺถ, วิมานวตฺถุอฏฺฐกถา คโนฺถ, เปตวตฺถุอฏฺฐกถา คโนฺถ, อิเม สตฺต คนฺถา อตฺตโน มติยา ธมฺมปาลาจริเยน กโตฯ วิสุทฺธิมคฺคฏีกา คโนฺถ ทาฐานาเมน นาม เถเรน อายาจิเตน ธมฺมปาลาจริเยน กโต, ทีฆนิกาย-อฏฺฐกถาทีนํ จตุนฺนํ อฏฺฐกถานํ ฏีกา คโนฺถ, อภิธมฺมฏฺฐกถาย อนุฏีกา คโนฺถ, เนตฺติปกรณฏฺฐกถาย ฏีกา คโนฺถ, พุทฺธวํสฏฺฐกถาย ฏีกา คโนฺถ, ชาตกฏฺฐกถาย ฏีกา คโนฺถ เจติ อิเม ปญฺจ คนฺถา อตฺตโน มติยา ธมฺมปาลาจริเยน กโตฯ

ธมฺมปาลาจริย-คนฺถทีปนา นิฏฺฐิตาฯ

นิรุตฺติมญฺชูสา นาม จุลฺลนิรุตฺติฏีกา คโนฺถ, มหานิรุตฺติสเงฺขโป นาม คโนฺถ จ อตฺตโน มติยา ปุพฺพาจริเยหิ วิํสุ กโตฯ

ปญฺจ วินยปกรณานํ วินยคณฺฐิ นาม คโนฺถ อตฺตโน มติยา มหาวชิรพุทฺธาจริเยน กโตฯ นฺยาสสงฺขาโต มุขมตฺตทีปนี นาม คโนฺถ อตฺตโน มติยา วิมลพุทฺธิ อาจริเยน กโตฯ อตฺถพฺยกฺขฺยาโน นาม คโนฺถ อตฺตโน มติยา จุลฺลวชิรพุทฺธาจริเยน กโตฯ รูปสิทฺธิ ตสฺส จ คนฺถสฺส ฏีกา คโนฺถ สพฺพ ปญฺจสุตฺตญฺจ อตฺตโน มติยา ทีปงฺกราจริเยน กโตฯ สจฺจสเงฺขโป นาม คโนฺถ อตฺตโน มติยา จุลฺลธมฺมปาลาจริเยน กโตฯ โมหเจฺฉทนี คโนฺถ, วิมติเจฺฉทนี คโนฺถ, ทส พุทฺธวํโส, อนาคตวํโส จฯ อตฺตโน มติยา กสฺสปาจริเยน กโตฯ ปฏิสมฺภิทามคฺคสฺส อฏฺฐกถา คโนฺถ มหานาเมน อุปาสเกน อายาจิเตน มหานามาจริเยน กโตฯ ทีปวํโส, ถูปวํโส, โพธิวํโส, จุลฺลวํโส, โปราณวํโส, มหาวํโส จาติ อิเม ฉ คนฺถา อตฺตโน มติยา มหานามาจริเยหิ วิํสุ กตาฯ นโว มหาวํสคโนฺถ อตฺตโน มติยา จุลฺลมหานามาจริเยน กโตฯ สทฺธมฺมปโชฺชติกา นาม มหานิเทฺทสสฺส อฏฺฐกถา คโนฺถ เทเวน เถเรน อายาจิเตน อุปเสนาจริเยน กโตฯ โมคฺคลานพฺยากรณคเนฺถ อตฺตโน มติยา โมคฺคลานาจริเยน กโตฯ สุโพธาลงฺการ นาม คโนฺถ อตฺตโน มติยา สงฺฆรกฺขิตาจริเยน กโตฯ วุโตฺตทย คโนฺถ อตฺตโน มติยา วุโตฺตทยการาจริเยน กโตฯ ขุทฺทสิกฺขา นาม คโนฺถ อตฺตโน มติยา ธมฺมสิราจริเยน กโตฯ โปราณขุทฺทสิกฺขา ฏีกา จ มูลสิกฺขา จาติ, อิเม เทฺว คเนฺถ อตฺตโน มติยา อญฺญตเรหิ ทฺวิหาจริเยหิ วิํสุ กตาฯ

ปรมตฺถวินิจฺฉยํ นาม คโนฺถ สงฺฆรกฺขิเตน เถเรน อายาจิเตน อนุรุทฺธาจริเยน กโตฯ นามรูป-ปริเจฺฉโท นาม คโนฺถ อตฺตโน มติยา อนุรุทฺธาจริเยน กโตฯ อภิธมฺมตฺถสงฺคหํ นาม คโนฺถ นมฺม นาเมน อุปาสเกน อายาจิเตน อนุรุทฺธาจริเยน กโตฯ เขโม นาม คโนฺถ อตฺตโน มติยา เขมาจริเยน กโตฯ สารตฺถทีปนี นาม วินยฏฺฐกถาย ฏีกา คโนฺถ, วินยสงฺคหํ, วินยสงฺคหสฺส ฏีกา คโนฺถ, องฺคุตฺตรฏฺฐกถาย นโว ฏีกา คโนฺถติ อิเม จตฺตาโร คนฺถา ปรกฺกมพาหุนาเมน ลงฺกาทีปิสฺสเรน รญฺญา อายาจิเตน สาริปุตฺตาจริเยน กโตฯ สกฏสทฺทสตฺถสฺส ปญฺจิกาย ฏีกา คโนฺถ อตฺตโน มติยา สาริปุตฺตาจริเยน กโตฯ กงฺขาวิตรณิยา วินยตฺถมญฺชูสา นาม ฏีกา คโนฺถ สุเมธา นามเถเรน อายาจิเตน พุทฺธนาคาจริเยน กโตฯ อภิธานปฺปทีปิโก นาม คโนฺถ อตฺตโน มติยา จูลโมคฺคลานาจริเยน กโตฯ สุโพธาลงฺการสฺส มหาสามิ นาม ฏีกา, วุโตฺตทย วิวรณญฺจาติ อิเม เทฺว คนฺถา อตฺตโน มติยา วาจิสฺสเรน กตาฯ ขุทฺทสิกฺขาย สุมงฺคลปฺปสาทนิ นาม นโว ฏีกา คโนฺถ สุมงฺคเลน อายาจิเตน นวาจิสฺสเรน กโตฯ สมฺพนฺธจินฺตาฏีกา พาลาวตาโร, โมคฺคลานพฺยากรณสฺส ฏีกา จาติ อิเม ตโย คนฺถา, สุมงฺคล, พุทฺธมิตฺต, มหากสฺสป สงฺขาเตหิ ตีหิ เถเรหิ จ, ธมฺมกิตฺติ นาม อุปาสเกน, วานิชฺชา ภาตุ อุปาสเกน จ อายาจิเตน วาจิสฺสเรน กโตฯ นามรูปปริเจฺฉทสฺส วิภาโค, สทฺทตฺถสฺส ปทรูป-วิภาวนํ,

เขมปกรณสฺส ฏีกา, สีมาลงฺกาโร, มูลสิกฺขาย ฏีกา, รูปวิภาโค, ปจฺจยสงฺคโห จาติ อิเม สตฺต คนฺถา อตฺตโน มติยา วาจิสฺสเรน กตาฯ สจฺจสเงฺขปสฺส ฏีกา คโนฺถ สาริปุตฺต-นาเมน เถเรน อายาจิเตน วาจิสฺสเรน กโตฯ อภิธมฺมาวตารสฺส ฏีกา, อภิธมฺมตฺถสงฺคหสฺส ฏีกา จาติ อิเม เทฺว คนฺถา อตฺตโน มติยา สุมงฺคลาจริเยน กตาฯ สารตฺถสงฺคหํ นาม คโนฺถ อตฺตโน มติยา พุทฺธปฺปิเยน กโต ทนฺตธาตุวณฺณนา นาม ปกรณํ

ลงฺกาทีปิสฺสรสฺส รโญฺญ เสนาปตินา อายาจิเตน ธมฺมกิตฺตินามาจริเยน กตํฯ ชินจริตํ นาม ปกรณํ อตฺตโน มติยา เมธงฺกราจริเยน กตํฯ ชินาลงฺกาโร, ชินาลงฺการสฺส ฏีกา อตฺตโน มติยา พุทฺธรกฺขิตาจริเยน กโตฯ อมตธรสฺส นาม อนาคตวํสสฺส อตฺตโน มติยา อฏฺฐกถา อุปติสฺสาจริเยน กตาฯ กงฺขาวิตรณียา ลีนตฺถปกาสินี, นิสเนฺทโห, ธมฺมานุสารณี, เญยฺยา-สนฺตติ, เญยฺยา-สนฺตติยา ฏีกา, สุมตาวตาโร, โลกปญฺญตฺติ ปกรณํ, ตถาคตุปฺปตฺติ ปกรณํ, นลาฏธาตุวณฺณนา, สีหฬวตฺถุ, ธมฺมทีปโก ปฏิปตฺติ สงฺคโห, วิสุทฺธิมคฺคสฺส คณฺฐิ, อภิธมฺมคณฺฐิ, เนตฺติปกรณคณฺฐิ, วิสุทฺธิมคฺคจูล-นวฏีกา, โสตพฺพมาลินี, ปสาทชนนี, โอกสฺสโลโก, สุโพธาลงฺการสฺส นว ฏีกา เจติ, อิเม วีสติ คนฺถา อตฺตโน มติยา วีสตาจริเยหิ วิํสุ วิํสุ กตาฯ

สทฺทตฺถ เภทจินฺตา นาม ปกรณํ อตฺตโน มติยา สทฺธมฺมสิรินามาจริเยน กตํฯ สุมน-กูฏวณฺณนํ นาม ปกรณํ, ราหุลา นาม เถเรน อายาจิเตน วาจิสฺสเรนเทวเถเรน กตํฯ โสตตฺถ กี มหานิทานํ นาม ปกรณํ อตฺตโน มติยา จุลฺลพุทฺธโฆสาจริเยน กตํฯ มธุรสงฺคาหนิ นาม ปกรณํ อตฺตโน มติยา รฏฺฐปาลาจริเยน กตํฯ ลิงฺคตฺถวิวรณํ นาม ปกรณํ อตฺตโน มติยา สุภูตจนฺทาจริเยน กตํฯ สทฺทนีติปกรณํ อตฺตโน มติยา อคฺควํสาจริเยน กตํฯ นฺยาสปกรณสฺส มหาฏีกา นาม ฏีกา อตฺตโน มติยา วชิรพุทฺธาจริเยน กตาฯ มุขมตฺตสาโร อตฺตโน มติยา คุณสาคราจริเยน กโตฯ มุขมตฺตสารสฺส ฏีกา สุตสมฺปนฺน นาเมน ธมฺมราชิโน คุรุนา สงฺฆเถเรน อายาจิเตน คุณสาคราจริเยน กตาฯ สทฺทตฺถเภทจินฺตาย มหาฏีกา อตฺตโน มติยา อภยาจริเยน กตาฯ ลิงฺคตฺถวิวรณปฺปกาสกํ นาม ปกรณํ อตฺตโน มติยา ญาณสาคราจริเยน กตํฯ คุฬฺหตฺถสฺส ฏีกา พาลปฺปโพธนญฺจ ทุวิธํ ปกรณํ อตฺตโน มติยา อญฺญตราจริเยน กตํฯ สทฺทตฺถเภทจินฺตาย มชฺฌิมฏีกา อตฺตโน มติยา อญฺญตราจริเยน กตาฯ พาลาวตารสฺส ฏีกา, ลิงฺคตฺถวิวรณา ฏีกา จ อตฺตโน มติยา อุตฺตมาจริเยน กตาฯ สทฺทตฺถเภทจินฺตาย นว ฏีกา อตฺตโน มติยา อญฺญตราจริเยน กตาฯ อภิธานปฺปทีปิกาย ฏีกา ทณฺฑีปกรณสฺส มคฺฆ-ภูตา ฏีกา จาติ ทุวิธา ฏีกาโย อตฺตโน มติ, สีหสูร นาม รโญฺญ เอเกน อมเจฺจน กตาฯ โกลทฺธชนสฺสฏีกา ปาสาทิเกน นาม เถเรน อายาจิเตน เตเนว มหามเจฺจน กตาฯ การิกํ นาม ปกรณํ ญาณคมฺภีรนาเมน ภิกฺขุนา อายาจิเตน ธมฺมเสนาปตาจริเยน กตํฯ เอติมาสมิทีปนี [วา เอติมาสมิทีปิกา] นาม ปกรณํ มโนหารญฺจ อตฺตโน มติยา เตเนว ธมฺมเสนาปตาจริเยน กตํฯ การิกาย ฏีกา อตฺตโน มติยา อญฺญตราจริเยน กตาฯ เอติมาสมิทีปิกาย ฏีกา อตฺตโน มติยา อญฺญตราจริเยน กตาฯ

สทฺทพินฺทุปกรณํ อตฺตโน มติยา ธมฺมราชสฺส คุรุนา อญฺญตราจริเยน กตํฯ สทฺทวุตฺติปฺปกาสกํ นาม ปกรณํ อญฺญตเรน ภิกฺขุนา อายาจิเตน สทฺธมฺมคุรุ นามาจริเยน กตํฯ สทฺทวุตฺติปฺปกาสกสฺส ฏีกา อตฺตโน มติยา สาริปุตฺตาจริเยน กตาฯ

กจฺจายน สาโร จ กจฺจายนสารสฺส ฏีกา จาติ ทุวิธํ ปกรณํ อตฺตโน มติยา อญฺญตราจริเยน กตํฯ โลกทีปกสารํ นาม ปกรณํ อตฺตโน มติยา นเวนเมธงฺกราจริเยน กตํฯ โลกุปฺปตฺติ

ปกรณํ อตฺตโน มติยา อคฺคปณฺฑิตาจริเยน กตํฯ ชงฺฆทาสกสฺส ฏีกา ภูตา มคธฏีกา อตฺตโน มติยา จีวราจริเยน กตาฯ มาติกตฺถทีปนี, อภิธมฺมตฺถสงฺคหวณฺณนา, สีมาลงฺการสฺสฏีกา, คณฺฐิสาโร, ปฏฺฐานคณนานโย จาติ อิเม ปญฺจ ปกรณานิ อตฺตโน มติยา สทฺธมฺมโชติปาลาจริเยน กตานิฯ สเงฺขปวณฺณนา ปรกฺกมพาหุ-นาเมน ชมฺพุทีปิสฺสเรน รโญฺญ อายาจิเต เตเนว สทฺธมฺมโชติปาลาจริเยน กตาฯ กจฺจายนสฺส สุตฺตนิเทฺทโส อตฺตโน สิเสฺสน ธมฺมจารินาเถเรน อายาจิเตน สทฺธมฺมโชติปาลาจริเยน กโตฯ วินยสมุฏฺฐานทีปนี นาม ปกรณํ, อตฺตโน คุรุนา สงฺฆเถเรน อายาจิเตน สทฺธมฺม-โชติปาลาจริเยน กตํฯ

สตฺตปกรณานิ ปน เตน ปุกฺกามนคเร กตานิฯ สเงฺขปวณฺณนาว ลงฺกาทีเป กตาฯ อภิธมฺม-ปนฺนรสฏฺฐานวณฺณานํ นาม ปกรณํ อตฺตโน มติยา นเวน-วิมลพุทฺธาจริเยน กตาฯ สทฺทสารตฺถชาลินี นาม ปกรณํ อตฺตโน มติยา นเวน-วิมลพุทฺธาจริเยน กตํฯ สทฺทสารตฺถ-ชาลินิยา ฏีกา, ปํยนคเร รโญฺญ คุรุนา สงฺฆราเชน อายาจิเตน เตเนว นเวน วิมลพุทฺธาจริเยน กตาฯ วุโตฺตทยสฺส ฏีกา, อภิธมฺมสงฺคหสฺส ฏีกาย ปรมตฺถมญฺชูสา นาม อนุฏีกา, ทสคณฺฐิวณฺณนํ นาม ปกรณํ, มคธภูตวิทคฺคมุขมณฺฑนิยาฏีกา จาติ อิมานิ จตฺตาริ ปกรณานิ อตฺตโน มติยา เตเนว นเวน วิมลพุทฺธาจริเยน กตานิฯ

ปญฺจปกรณฏีกาย นวานุฏีกา อตฺตโน มติยา อญฺญตโร จริเยน กตาฯ อภิธมฺมสงฺคหสฺส นวฏีกา อตฺตโน มติยา อญฺญตราจริเยน กตาฯ อภิธมฺมตฺถสงฺคหฏีกาย [มณิ] มญฺชูสา [มณิสารมญฺชูสา] นาม นวานุฏีกา อตฺตโน มติยา อริยวํสาจริเยน กตาฯ

เปฏโกปเทสสฺส ฏีกา อตฺตโน มติยา อุทุมฺพรินามาจริเยน ปุกฺกามนคเร กตาฯ จตุภาณวารสฺส อฏฺฐกถา, มหาสารปกาสินิ, มหาทีปนี, สารตฺถทีปนี, คติปกรณํ, หตฺถาสาโร, ภุมฺมสงฺคโห, ภุมฺมนิเทฺทโส, ทสวตฺถุกายวิรติฏีกา, โจทนานิรุตฺติ, วิภตฺติกถา, สทฺธมฺมมาลินิ, ปญฺจคติวณฺณนา, พาลจิตฺต-ปโพธนํ, ธมฺมจกฺกสุตฺตสฺส นวฏฺฐกถา, ทนฺตธาตุ-ปกรณสฺส ฏีกา จ สทฺธโมฺมปายโน พาลปฺปโพธนฏีกา จ, ชินาลงฺการสฺส นวฏีกา จ, ลิงฺคตฺถ-วิวรณํ, ลิงฺคตฺถ-วินิจฺฉโย, ปาติโมกฺขวิวรณํ, ปรมตฺถกถาวิวรณํ, สมนฺตปาสาทิกวิวรณํ, จตุภาณวารฏฺฐกถา วิวรณํ, อภิธมฺมสงฺคหวิวรณํ, สจฺจสเงฺขปวิวรณํ, สทฺทตฺถเภทจินฺตาวิวรณํ, สทฺทวุตฺติวิวรณํ, กจฺจายนสารวิวรณํ, กจฺจายนวิวรณํ, อภิธมฺมสงฺคหสฺสฏีกาวิวรณํ, มหาเวสฺสนฺตรชาตกสฺส วิวรณํ, สกฺกาภิมตํ, มหาเวสฺสนฺตรชาตกสฺส นวฏฺฐกถา, ปฐม-สโมฺพธิ จ โลกเนตฺติ, พุทฺธโฆสาจริยนิทานํ, มิลินฺท-ปโญฺห วณฺณนา, จตุรารกฺขา, จตุรารกฺขายอฏฺฐกถา, สทฺทวุตฺติปฺปกรณสฺส นวฏีกา จาติ อิมานิ, ติจตฺตาลีส ปกรณานิ อตฺตโน มติยา สาสนสฺส ชาติยา สทฺธมฺมสฺส ฐิติยา จ ลงฺกาทีปาทีสุ วิํสุ วิํสุ กตานิฯ

สมฺพุเทฺธ คาถา จ…เป…. นวหารคุณวณฺณนา จาติ อิเม พุทฺธปณามาทิกา คาถาโยฯ อตฺตโน อตฺตโน พุทฺธคุณปกาสนตฺถาย อตฺตโน จ ปเร จ อนนฺตปญฺญาปวตฺตนตฺถาย จ ปณฺฑิเตหิ ลงฺกาทีปาทีสุ วิํสุ วิํสุ กตาฯ

[อิติ จุลฺล-คนฺถวํเส อายาจกาจริยทีปโก นาม จตุโตฺถ ปริเจฺฉโทฯ]

๕. ปกิณฺณก-ปริเจฺฉโท

นามํ อาโรปนํ โปตฺถกํ คนฺถการสฺส จฯ เลขํเลขาปนเญฺจว, วทามิ ตทนนฺตรนฺติฯ ตตฺถ จตุราสีติยา ธมฺมกฺขนฺธสหสฺสานิ ปิฏก, นิกายงฺค, วคฺค, นิปาตาทิกํ นามํ, เกนาโรปิตํ, กตฺถ อาโรปิตํ, กทา อาโรปิตํ, กิมตฺถํ อาโรปิตนฺติ? ตตฺรายํ ปิวิสชฺชนาเกน อาโรปิตนฺติ ปญฺจสตขีณาสเวหิ อาโรปิตํฯ เตหิ สพฺพพุทฺธวจนํ สงฺคายนฺติ, อิทํ ปิฏกํ, อยํ นิกาโย, อิทํ องฺคํ, อยํ วโคฺค, อยํ นิปาโตติฯ เอวมาทิกํ นามํ อาโรเปนฺติฯ กตฺถ อาโรปิตนฺติ? ราชคเห เวภารปพฺพตสฺส ปาเท ธมฺมมณฺฑเปฺป อาโรปิตํฯ กทา อาโรปิตนฺติ? ภควโต ปรินิพฺพุเต ปฐมสงฺคายนกาเล อาโรปิตํฯ กิมตฺถํ อาโรปิตนฺติ? ธมฺมกฺขนฺธานํ โวหารสุขตฺถาย สุขธารณตฺถาย จ อาโรปิตํฯ สงฺคีติกาเล ปญฺจสตา ขีณาสวา เตสญฺจ ธมฺมกฺขนฺธานํ นาม วคฺคนิปาตโตฯ อิมสฺส ธมฺมกฺขนฺธสฺส อยํ นาโม โหตุ, อิมสฺส จ ปกรณสฺส อยํ นาโมติ, อพฺรวุํ สพฺพํ นามาทิกํ กิจฺจํ อกํสุฯ เต ขีณาสวา, ยทิ นามาทิกํ กิจฺจํ อกตํ น สุปากตํ ตสฺมา โวหารสุขตฺถายนามาทิกํ กิจฺจํ กตํ อนาคเต ปนตฺถาย นามาทิกํ ปวตฺติตํ อสญฺชาตนาโม น สุฏฺฐุ ปากโต สพฺพโส ภเวติฯ ธมฺมกฺขนฺธานํ นาม ทีปนา นิฏฺฐิตาฯ

จตุราสีติ ธมฺมกฺขนฺธสหสฺสานิ เกน โปตฺถเก อาโรปิตานิ, กทา อาโรปิตานิ, กิมตฺถํ อาโรปิตานีติฯ ตตฺรายํ วิสชฺชนา เกนาโรปิตานิติ? ขีณาสวมหานาเคหิ อาโรปิตานิฯ กตฺถ อาโรปิตานีติ? ลงฺกาทีเป อาโรปิตานิฯ กทา อาโรปิตานีติ? สทฺธาติสฺสสฺสราชิโน ปุตฺตสฺส วฏฺฏคามนิ ราชสฺส กาเล อาโรปิตานิฯ กิมตฺถํ อาโรปิตานีติ? ธมฺมกฺขนฺธานํ อวิธํสนตฺถาย สทฺธมฺมฏฺฐิติยา จ อาโรปิตานิฯ

ธรมาโน หิ ภควา, อมฺหากํ สุคโตธีโร;
นิกาเย ปญฺจเทเสติ, ยาว นิพฺพานคมนาฯ

สเพฺพปิ เต ภิกฺขุ อาทิ, มนสา วจสาหาโร;
สเพฺพ จ วาจุคฺคตา โหนฺติ, มหาปญฺญาสติวราฯ

นิพฺพูเต โลกนาถมฺหิ, ตโต วสฺสสตํ ภเว;
อริยานริยา จาปิ จ, สเพฺพ วาจุคฺคตา ธุวํฯ

ตโต ปรํ อฏฺฐรสํ, ทฺวิสตํวสฺส คณนํ;
สเพฺพ ปุถุชฺชนา เจว, อริยา จ สเพฺพปิเตฯ

มนสาวจสาเยว, วาจุคฺคตาว สพฺพทา;
ทุฏฺฐคามณิรโญฺญ จ, กาเล วาจุคฺคตา ธุวํฯ

อริยานริยาปิ จ, นิกาเย ธารณาสทา;
ตโต ปรมฺหิ ราชา จ, ตโต จุโต จ ตุสิเตฯ

อุปฺปชฺชิ เทว โลเก โส, เทเวหิ ปริวาริโต;
สทฺธา ติโสฺสติ นาเมน, ตสฺส กนิฏฺฐโก หิโตฯ
ตโต ลทฺธรโชฺฐ โหติ, พุทฺธสาสนปาลโกฯ

ตทา กาเล ภิกฺขู อาสุํ, สเพฺพ วาจุคฺคตา สทา;
นิกาเย ปญฺจเวเธว, ยาว รโญฺญ จ ธารณา;
ตโต จุโต โส ราชา จ, ตุสฺสีเต อุปปชฺชติ;
เทวโลเกฏฺฐิโต สโนฺต, ตทา วาจุคฺคตา ตโตฯ

ตสฺส ปุตฺตาปิ อเหสุํ, อเนกา วรชฺชํ คตา;
อนุกฺกเมน จุตเต, เทวโลกํ คตา ธุวํ;
ตทาปิเต สเพฺพ ภิกฺขู, วาจุคฺคตาว สพฺพทา;
นิกาเย ปญฺจวิเธว, ธารณาวสติมตาฯ

ตโต ปรํ โปตฺถเกสุ, นิกายา ปญฺจ ปิฏฺฐิตา;
ตทา อฏฺฐกถา ฏีกา, สเพฺพ คนฺถา โปตฺถเก คตา;
สเพฺพ โปเตฺถสุ เย คนฺถา, ปาฬิ อฏฺฐกถา ฏีกา;
สํฏฺฐิตาสํ ฐิตา โหนฺติ, สเพฺพปิ โน น สนฺติเตฯ

ตทา เต โปตฺถเกเยว, นิกายา ปิฐิตา ขิลา;
ตทา อฏฺฐกถาทีนิ, ภวนฺตีติ วทนฺติ จฯ

ปริหาโร ปณฺฑิเตหิ วตฺตโพฺพว;
ลงฺกาทีปสฺส รโญฺญว, สทฺธา ติสฺสสฺส ราชิโนฯ
ปุตฺตโก ลงฺกาทีปสฺส, อิสฺสโร ธมฺมิโก วโร;
ตทา ขีณาสวา สเพฺพ, โอโลเกนฺติ อนคเตฯ

ขีณาสวา ปสฺสนฺติ เต, ทุปเญฺญว ปุถุชฺชเน;
สเพฺพปิ เต ภิกฺขู อาสุํ, พหุํตรา ปุถุชฺชนา;
น สกฺขิสฺสนฺติ เต ปญฺจ, นิกาเย วาจุคฺคตํ อิติ;
โปตฺถเกสุ สเพฺพ ปญฺจ, อาโรเปนฺติ ขีณาสวาฯ

สทฺธมฺมฏฺฐิติ จิรตฺตาย, ชนานํ ปุญฺญตฺถาย จ;
ตโต ปฏฺฐายเต สเพฺพ, นิกายา โหนฺติ โปตฺถเก;
อฏฺฐกถา ฏีกา สเพฺพ, เต โหนฺติ โปตฺถเกฏฺฐิตาฯ

ตโต ปฏฺฐายเต สเพฺพ, ภิกฺขุ อาทิ มหาคณา;
โปตฺถเกสุ ฐิเตเยว, สเพฺพ ปสฺสนฺติ สพฺพทาฯ

[โปตฺถเก อาโรปน ทีปกา นิฏฺฐิตาฯ]

โย โกจิ ปณฺฑิโต ธีโร, อฏฺฐกถาทิกํ คนฺถํ กโรติ วา การาเปติ วา, ตสฺส อนนฺตโก โหติ ปุญฺญสํจโย, อนนฺตโก โหติ ปุญฺญานิสํโสฯ จตุราสีติ เจติยสหสฺส กรณสทิโส, จตุราสีติ พุทฺธรูปสหสฺส กรณสทิโส, จตุราสีติ โพธิรุกฺขสหสฺสโรปนสทิโส, จตุราสีติ วิหารสหสฺส กรณสทิโส, โย จ พุทฺธวจนมญฺชูสํ กโรติ วา การาเปติ วา, โย จ พุทฺธวจนํ มณฺฑนํ กโรติ วา การาเปติ วา, โย จ พุทฺธวจนํ เลขํ กโรติ วา การาเปติ วา, โย จ โปตฺถกํ วา, โย จ โปตฺถกมูลํ วา, เทติ วา ทาเปติ วา, โย จ เตลํ วา จุณฺณํ วา, ธญฺญํ วา โปตฺถกภญฺชนตฺถาย ยํ กิญฺจิ นิตฺถํ วา โปตฺถกฉิเทฺท อาวุนตฺถาย, ยํ กิญฺจิ สุตฺตํ วา กฏฺฐผลกทฺวยํ วา โปตฺถกํ ปุฏนตฺถาย ยํ กิญฺ

จิ วตฺถํ วา, โปตฺถก-พนฺธนตฺถาย, ยํ กิญฺจิ โยตฺตํ วา โปตฺถกลาป ปูฏนตฺถาย ยํ กิญฺจิ ถวิกํ เทติ วา ทาเปติ วาฯ

โย จ หริตาเลน วา มโนสิลาย วา, สุวเณฺณน วา รชเตน วา โปตฺถกมณฺฑนํ วา กฎฺฐผลกมณฺฑนํ วา กโรติ วา การาเปติ วา, ตสฺส อนนฺตโก โหติ ปุญฺญสํจโย, อนนฺตโก โหติ ปุญฺญานิสํโสฯ จตุราสีติ เจติยสหสฺส กรณสทิโส, จตุราสีติ วิหารสหสฺส กรณสทิโสฯ

ภเว นิพฺพตฺตมาโน โส, สีลคุณมุปาคตา;
มหา เตโช สทา โหติ, สีหนาโท วิสารโทฯ

อายุวณฺณพลุเปฺปโต, ธมฺมกาโม ภเว สทฺทา;
เทวมนุสฺสโลเกสุ, มเหสโกฺข อนามโยฯ

ภเว นิพฺพตฺตมาโน โส, ปญฺญวา สุสมาหิโต;
อธิปจฺจ ปริวาโร, สพฺพสุขาธิ คจฺฉติฯ

สโทฺทหีริมา วทญฺญู, สํวิคฺค มานโส ภเว;
องฺคปจฺจงฺค สมฺปโนฺน, อาโรห ปริณาหวาฯ

สเพฺพ สตฺตาปิ โย โลเก, สพฺพตฺถ ปูชิตาภเว;
เทวมนุสฺส สญฺจโร, มิตฺตสหาย ปาลิโตฯ

เทวมนุสฺส สมฺปตฺตึ, อนุโภติ ปุนปฺปุนํ;
อรหตฺต ผลํ ปโตฺต, นิพฺพานํ ปาปุณิสฺสติฯ

ปฏิสมฺภิทา จตโสฺส, อภิญฺญา ฉพฺพิเธ วเร;
วิโมเกฺข อฎฺฐเก เสเฎฺฐ, คมิสฺสติ อนาคเตฯ

ตสฺมาหิ ปณฺฑิโต โปโส, สํปสฺสํ หิต มตฺตโน;
กาเรยฺย สาม คเนฺถ จ, อเญฺญ จาปิ การาปเยฯ

โปตฺถเก จ ฐิเต คเนฺถ, ปาฬิ อฎฺฐกถาทิเก;
ธมฺมมญฺชูสา คเนฺถ จ, เลขํ กเร การาปเยฯ

โปตฺถกํ โปตฺถกมูลญฺจ, เตสํ จุลฺลถูสมฺปิ จ;
ปิโลติกาทิกํ สุตฺตํ, กฎฺฐผลทฺวยมฺหิ จฯ

ธมฺมพนฺธนตฺถาย จ, ยํ กิญฺจิ มหคฺฆํ วตฺถํ;
ธมฺมพนฺธนโยตฺตญฺจ, ยํ กิญฺจิ ถวิกมฺปิ จฯ

ทเทยฺย ธมฺมเขตฺตมฺหิ, วิปฺปสฺสเนฺนน เจตสา;
อโญฺญ จาปิ ทชฺชาเปยฺย, มิตฺตสหายพนฺธเวติฯ

คนฺถากรเลขเลขาปนานิสํส ทีปนา นิฎฺฐิตาฯ

[อิติ จูลคนฺถวํเส ปกิณฺณกทีปโก นาม ปญฺจโม ปริเจฺฉโทฯ]

โสหํ หํสารฎฺฐ ชาโต, นนฺตปโญฺญติ วิสฺสุโต
สทฺธา สีล วีรเปฺปโต, ธมฺมรสํ คเวสโนฯ

โสหํ ตโต คนฺตฺวา จิมํ, ชิน นวํ ยํ ปูรํ;
สพฺพ ธมฺมํ วิจินโนฺต, วีสติ วสฺสมาคโตฯ

สพฺพ ธมฺมํ วิเสฺสเชฺชโนฺต, กิกาเร เนว ภิกฺขุโน;
ฉ วสฺสานํ คณํ ภิตฺวา, กามานํ อภิมทฺทนํฯ

สนฺติ สภา จ นิพฺพานํ, คเวสิญฺจ ปุนปฺปุนํ;
วสโนฺตหํ, วนารมฺมํ, ปิฎกตฺตย สงฺคหํ;
คนฺถวํสํ อิมํ ขุทฺทํ, อริยสงฺฆทาสกนฺติฯ

อิติ ปาโมชฺชตฺถาย อรญฺญวาสินา, นนฺทปญฺญาจริเยน กโต จูฬคนฺถวํโส นิฎฺฐิโตฯ

ธมฺมวฎํสกนาเมน วิสุโต เถโร, ยํ ปกรณํ ลิกฺขิตํ ตํ ปริปุณฺณํ เตน ปุเญฺญน ตํ ปิฎกํ ปริสิปฺปํ ปรินิฎฺฐิตํฯ

มเมว สิสฺสสมูหานญฺจ ปริสิปฺปํ ปรินิฎฺฐิตํฯ ตเว สิสฺสานู สิสฺสานิ จ, ปริสิปฺปํ ปรินิฎฺฐิตํฯ

จูฬคนฺถวํโส นิฎฺฐิโตฯ